

Na Boudě byl odhalen Památník budovatelů a obránců československého opevnění

19.8.2022 - | Krajský úřad Pardubického kraje

V pátek byl na tvrzi Bouda slavnostně odhalen Památník budovatelů a obránců československého opevnění. Ten společně s dcerou armádního generála Ludvíka Krejčí Marií Žižkovou představil veřejnosti hejtman Martin Netolický.

"Na podzim roku 2018 se Společnosti přátel československého opevnění, podařilo zachránit znak Československé republiky ze zanikajících kasáren v Žamberku a díky sbírce finančních prostředků mezi přáteli se podařilo vrátit tomuto znaku jeho původní podobu a umístit jej na tvrzi Bouda, se kterou je historicky spojen," uvedl ředitel Společnosti přátel československého opevnění Petr Štemberk, který jej jménem dárců symbolicky předal Pardubickému kraji, jemuž Bouda patří.

"Je to symbolický moment, kdy se do vstupního objektu dostává první významný exponát, a to památník, který bude nesporně ozdobou celého prostoru. Pro nás je to další z dílčích kroků, kterými chceme nejen vstupní objekt vylepšovat a činit jej atraktivnější pro návštěvníky. Pro mne osobně je velice silným zážitkem, že se akcí na Boudě účastní také dcera armádního generála Ludvíka Krejčí paní Marie Žižková. Ta tak symbolicky pokračuje v práci svého otce a dohlíží na to, aby nejen jeho odkaz zde na Boudě pokračoval," řekl hejtman Martin Netolický.

ZNAK PRVNÍ REPUBLIKY

Znak republiky, tvořící tento památník, se nacházel od začátku 30. let 20. století nad vchodem do budovy velitelství Orlických kasáren v Žamberku, a zůstal tam až do svého snesení při demolicí štítu a horních pater objektu v letech 2017-18, kdy byla budova přestavována pro civilní využití. V pohnutém roce 1938 se v budově nacházelo sídlo velitelství Hraničářského pluku 19, (velitel plk. František Podhráský), jehož část (V. prapor) tvořila posádku Tvrze Bouda. Znak byl v období 1. republiky monochromatický (jednobarevný), stejně jako dnes, v barvě původního materiálu – pískovce. Znak je monolitický, tesaný z pískovcového bloku a má rozměry 180x180x26 cm a hmotnost cca 1650 kg.

DVĚ TOTALITY

Pískovcový znak byl v době německé okupace pravděpodobně ukryt pod štukem nebo bedněním, aby nepřipomínal období 1. (svobodné) republiky. Po 2. světové válce byl sice státní znak na kasárnách obnoven v původní prvorepublikové podobě, ale v období komunistické totality, po změně ústavy a státní symboliky v roce 1960, byl znak zbaven "feudálních prvků" a doplněn o symboliku zdůrazňující vládu jedné strany. Z hlavy lva tak byla odstraněna česká královská koruna a byla nahrazena komunistickým symbolem – rudou hvězdou. Rovněž z prsního štítu na hrudi lva (symbolizujícího Slovensko) byl odstraněn tzv. patriarší kříž stojící na trojvrší Tatra, Matra, Fatra a ten byl nahrazen komunisty nově vytvořeným, ahistorickým znakem Slovenska – partyzánským ohněm s horou Kriváň v pozadí. Někdy po tomto období byl znak polychromován, tzn. byl opatřen barvami a došlo také k jeho neodborné opravě – chybějící/poškozené části lva byly domodelovány z cementové směsi. Všechny poválečné úpravy znak výrazně poškodily.

OBNOVA

Znak, na základě sbírky finančních prostředků, restaurovala v letech 2021-22 firma Kámen Ostroměř s.r.o. provozující kamenosochařskou dílnu a lom na známý hořícký pískovec.

<https://www.pardubickykraj.cz/aktuality/117655/na-boude-byl-odhalen-pamatnik-budovatelu-a-obran-cu-ceskoslovenskeho-opevneni>